

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 98

číslo: 49

9. prosince 2018

Cena: 8 Kč

Ještě jednou o naději a světle

Na exegeticko-homiletickém semináři, který proběhl v prostorách ústřední rady 19. listopadu, zaznělo, že by duchovní měl v době adventu a během vánočních bohoslužeb znovu vysvětlovat, co to znamená, když se řekne: „SLOVO (LOGOS) se stalo tělem...“ Křesťan svědčí o LOGU, který přišel v příběhu konkrétní lidské osobnosti.

Vracíme se k prorockým textům, jež nesou odezvu v evangelních perikopách od počátku adventu do Štědrého dne, jak jsme slíbili v předchozím čísle Českého zápasu. Otevírá se před námi několik motivů k výkladu i meditaci:

• Jeremjášovo prorockví (Jr 33,14-16) k první adventní neděli promlouvá o věčné smlouvě s Davidovým domem. Nastává čas příchodu „spravedlivého vládce“, s nímž mluvou současného člověka přichází ohleduplné či laskavé společenské uspořádání. Tento člověk je nadějí pro všechny, kdo se k němu hlásí a konají právo a spravedlnost. Dnes tím myslíme na právo na život, svobodu a spravedlivé zacházení.

Jak tedy jako křesťan mohu přispět k uskutečňování práva ve společnosti, kde žiji? Co jsou aktuální skutky spravedlnosti?

• Baruch (Bar 5,1-9) během druhé adventní neděle přináší světlo naděje do zdánlivě neutěšené a zoufalé situace. Hospodin přijde a vyrovná všechny nekalosti a nerovnosti v přírodě i mezi lidmi. Žádný pahorek ani údolí nebude komplikovat příchod Pána slávy. Advent tak připomíná napětí mezi jednou polohou člověka, který se vyrovnává se svými problematickými stránkami, a vyhlížením radosti a pokoje v očekávaném Ježíšově narození. Je to příležitost k nápravě všech nerovností v mém okolí i ve mně samotném.

• Třetí neděle adventní je prostoupena radostí a prorockví Sofoniášovo (Sf 3,14-20) již oznamuje, že Hospodin přichází, aby se stal součástí svého lidu. Znamenání jeho příchodu je náprava sociálních vztahů a přijetí všech vylučovaných do radostného společenství. V adventu se tato sounáležitost připomíná rozličnými charitativními akcemi, trhy, sbírkami ve prospěch sociálně slabších či jakkoli neutěšených. Často si neuvědomujeme, že tento dobrý zvyk, vyvažující nákupní horečky všeho druhu, je zakotven v biblickém nároku na člověka a jeho vyšší intenzitě v čase, kdy čekáme Pánovu návštěvu.

• Čtvrtá neděle adventní ve slově proroka Micheáše (Mí 5,1-4a) upíná pozornost k malému Betlému, skrytému v judských horách. Ve změní různých národů a povolání se trochu stranou narodí nový člověk, který přináší pokoj svému lidu i celému světu. I evangelium podle Lukáše (L 1,39-45) potvrzuje skutečnost, že v Mariině očekávání a jejím rodinném příběhu se uskutečňuje slovo dané předkům, korespondující s Janovým vtělením LOGU. Texty se šíří na vlně intimity domova a sdílení úžasné skutečnosti. Spočinutí v intimním klidu je dalším znamením Mesiášova příchodu, a i proto konáme návštěvy a přicházíme k osamělým.

• Zacharjášův text (Za 2,14-17), vybraný na Štědrý den, již vyhledává Hospodinův slavnostní průvod do jeho domu. Vše je zahaleno světlem a veškeré ústrky minulosti jsou přesvíceny, lidé se neskrývají, ale stojí a vyhlíží slavný příchod. Tma ne zcela jasněho adventu pomíjí a přichází čas světla. Všechny zve na slavnost do Božího domu, kdy je Bůh mezi námi a vnímáme ho všemi smysly. Boží přítomnost si pak užíváme jako nové setkání s Pánem.

Eva Vymětalová Hrabáková

Adventní

Milí přátelé, sestry a bratři, začal advent, který je obdobím očekávání - očekávání Vánoc, ale v přeneseném slova smyslu i obdobím očekávání určitého lepšího světa. Možná to dnes zní až neskutečně. Té nenávisťi, násilí, zloby, bezohlednosti, sobectví je kolem nás spousta. Můžeme se ptát, proč tomu tak je. Odpověď asi není úplně jednoduchá. Ty špatné věci rozhodně mohou sloužit jako „kontrastní pozadí“ pro dobro. Mne však teď napadá i něco jiného: na vině je lidská hloupost, nechápavost, nepochopení jedné důležité životní skutečnosti - totiž že dobro pro druhého člověka je i mým dobrem. Víme, že kapitalistická ekonomika stojí na konkurenci. Aniž bych teď uvažoval o její etické oprávněnosti, tak když ekonomický systém stavějící na konkurenci přijímáme, neberme jej jako nějaký zvnějšku daný zákon na úrovni fyzikálních zákonů, ale jako přijaté pravidlo hry. Vyšší, jemu nadřazenou, skutečností je, že člověk člověka potřebuje, že jsme tady jeden pro druhého.

O Vánocích si připomínáme narození Ježíše Krista. Jednou z jeho rolí bylo učení, šíření určitého hodnotového systému a z něho vycházejícího pohledu na svět. Podle jeho učení k plnému lidskému životu patří vzájemné mezilidské sdílení, zatímco snaha pro sebe urvat co nejvíce je mu na hony vzdálena. Vede k nenásilí, pokoře, skromnosti, laskavosti. Ježíš žil na území dnešního Izraele, Palestiny a Jordánska před dvěma tisíciletími. Náš dnešní svět je jiný. Nicméně Ježíšovo učení je nadčasové. Dá se říci, že aktualizací některých jeho myšlenek je i kniha Naše společná budoucnost, vydaná už téměř před třiceti lety pod vedením norské ministerské předsedkyně Gro Harlem Brundtlandové (český překlad vyšel 1991).

Budoucnost ve velké míře záleží na nás, lidech. Při různých příležitostech (včetně svých příležitostných nedělních kázání) rád zdůrazňuji, že budoucnost je otevřená. Mezi lidmi by měla být atmosféra spolupráce, nikoli rivality. K plně proživanému lidskému životu patří láska (používám v mnohem obecnějším smyslu, než je láska mezi ženou a mužem, i když i ta sem patří) k druhým lidem, vidět v druhých bratry a sestry. A patří k němu i usilování o dobro v širokém smyslu slova.

Jeho učitelskou rolí se křesťanský pohled na Ježíše Krista zdaleka nevyčerpává. Ale i když vyjdeme jen z ní, otevírá se nám krásný životní obzor - milovat druhé lidi, být vděčný za celou bohatou a funkční přírodu, maximalizovat dobro. A tak vám všem přeji, abyste o vánočních svátcích, jimž bývá dáván atribut svátý klidu, míru, pokoje, prožívali opravdový pokoj ve sdílení s těmi, kdo jsou vám blízcí, které máte rádi, a v určitém pochopení pro ty ostatní. Upřímně vás zdraví

Jiří Nečas

Červená středa a solidarita s pronásledovanými

Vznikla ve Velké Británii a nedávno se poprvé konala i v České republice. Řeč je o kampani s názvem Červená středa. Během ní, 28. listopadu, jsme měli příležitost vyjádřit podporu těm, kdo jsou po celém světě pronásledováni kvůli své víře. A průvod v centru Prahy se také krátce zastavil k modlitbě před husitským kostelem sv. Mikuláše.

K iniciativě britské organizace Aid to the Church in Need se letos připojila Česká biskupská konference s Ekumenickou radou církví a Federací židovských obcí v ČR. Hlavní program Červené středy u nás pořádaný v Praze zahrnoval konferenci Úloha náboženství a církvi ve společnosti a na ni navázaly akce pro širokou veřejnost. Setkání ke křesťansko-židovské modlitbě se konalo v podvečer ve Velké aule Karolina za přítomnosti rabína Rona Hoffberga z USA,

předsedy ERC Daniela Ženatého, kardinála Dominika Duky, biskupa Václava Malého i dalších církevních představitelů a zazněly tu modlitby v češtině, ale také v angličtině či hebrejštině. Krátce poté vyšel od Karolina průvod věřících se svíčkami po trase s třemi zastaveními na Starém Městě: u římskokatolického kostela sv. Havla, před husitským kostelem sv. Mikuláše a poslední ztišení proběhlo před Staronovou synagogou. Červené nasvícení těchto budov v Praze

a dalších významných staveb v jiných městech v rámci kampaně mělo dvojitý význam: červená jako symbol mučednictví a světlo

připomínající naději. U kostela sv. Mikuláše promluvil patriarcha CČSH Tomáš Butta o pronásledování křesťanů v Sýrii. „Musíme

čelit lhostejnosti. Neboť lhostejnost i vůči utrpení druhých dává možnost a prostor, jak uvolnit nenávisť a pronásledování pro víru a přesvědčení,“ řekl mj. patriarcha. Červené středy se také zúčastnili věřící v Brně, Olomouci, Liberci, Hradci Králové, Uherském Brodě a dalších městech a obcích České republiky. V minulém roce bylo ve Velké Británii, odkud iniciativa pochází, červeně nasvíceno nejméně deset katedrál a další kostely, ale třeba i budova Parlamentu v Londýně. Fotografie z letošního 28. listopadu z pražské části programu si prohlédnete na webových stránkách církve www.ccsch.cz.

(S využitím tiskových materiálů ČBK.)

Naděje příchodu

Z 2. vydání knihy Stanislava Kubína „Dopisy člověku Nathanielovi“, Dopis dvanáctý

Příteli Nathanieli, přiznávám, že jsem nad tímto dopisem chvíli uvažoval. Přemítal jsem totiž, zda ti jeho téma něco bude říkat. Tím tématem je totiž advent. Nikoliv v tom zúženém slova smyslu, jako označení části církevního roku, ale myslím tím především podobu

latinského slova adventus – příchod. Vzhledem k tomu, že Judea ve tvé době byla okupována Římany, Nathanieli, patrně jsi toto slovo znal. Možná ho ty a tví přátelé i používali ve smyslu očekávání příchodu Mesiáše. Toho Mesiáše, jehož příchod hlásali již starozákonní proroci. Problém je v tom – a byl již tenkrát, že co prorok (obyčejně Izraelity nevyjímaje), to jiná představa a jiné očekávání důsledků pří-

chodu Mesiáše. A dnes? Jak se s tím „popasovali“ církevní otcové? Řekl bych, že dost elegantně – tak jako i později v církevních dějinách ještě častokrát. Prostě kohosi napadlo vyfouknout pohanům svátky zimního slunovratu a do takto uvolněného ročního období zasadit zvěst o narození Ježíše, později adorovaného jako Spasitele, Mesiáše. No ano, Nathanieli, toho Ježíše, Jošua z Nazareta, o němž jsi pochybovačně soudil, že z takového hnízda, jakým Nazaret je, nemůže přece vzejít nic kloudného. Nu nevím, názory na to se různí dodnes, téměř už dva tisíce let od chvíle, kdy se učedníci rabiho Jošua rozutekli ve strachu, že budou následovat svého učitele do vězení a možná i na kříž. To až později jistý Saul, kterého známe spíše jako Pavla z Tarsu, začal budovat základy společenství, které se stalo církví. Dnes je církví, křesťanských církví, přešel. Zaděláno na štěpení až ke dnešnímu množství křesťanských církevních společenství bylo však podle mého mínění zcela jistě už v čase vzniku prvotní církve. Když Kristus v onom symbolickém okamžiku založil svou velkou společnost, nerozhodl se ani pro brilantního Pavla, ani mystika Jana, ale zvolil si vykrucovače, zbabělce a snoba. Neboť nebyl to snad Petr, zapírající Petr, jemuž jako zástupci vznikající církve Ježíš řekl: „Tobě dám klíče nebeského království.“? Ano, Petr – skála, byl ten, na němž postavil Ježíš církev. Avšak byl to

také zmíněný Saul – tedy vlastně už Pavel, který byl s Petrem často ve sporu o orientaci a směřování nově vznikající církve. V jednom byli ale jednotní – v očekávání návratu Ježíše. A jak jsem se již zmínil, když už si křesťanská církev přivlastnila pohanské svátky zimního slunovratu a zasadila tam čas Jošuaova narození, od toho byl už jen krůček ke slavení adventu, kdy si církev (křesťanské) zpřítomňuje to, v co doufali již starozákonní proroci, kteří lidstvo na příchod Mesiáše připravovali. Křesťané pozdního středověku, albigenští, kataři, s tím započali někdy ve 12. století, byť trochu svérázně. Za což byli po zásluze „odměněni“: bestiálními pogromy.

Ale abych se vrátil k tomu, o čem tento dopis vlastně má být. V našem podnebním pásmu, Nathanieli, je to trochu jinak, než u vás v Judeji či Palestině. U nás před časem adventu přichází podzim. Když přijde tento čas podzimu, tak listy javorů i jiných stromů přijmou jeho barvy – rudou, žlutou, hnědou... „Tento čas, kdy umírají motýli“, kdy jako by se vše končilo, paradoxně zároveň v sobě skrývá zárodek naděje. Naděje na obnovu života. A za povšimnutí stojí, Nathanieli, (přeskočím-li advent a zimní čas), jak vypadá ono opětovné procitání ze zimního spánku, jak vypadá zmíněná obnova života stromů, motýlů, květin. Mimo svěžesti barev, zejména zeleně, mě nejvíc upoutává čistota. I vzduch jako by byl pročištěn,

prosvícen paprsky jarního slunce. A to je, milý Nathanieli, můj druhý paradox.

Zatímco ten první, kdy podzimní čas ve mně vzbuzuje pocit naděje, tak potom s příchodem tolik očekávaného jara mívám naopak pocit nostalgické, jistého smutku. Je to patrně asi i tím, že tento čas čistoty a svěžího ovzduší poměrně rychle pomine. Vidím zde jistou paralelu ke vztahům mezi námi lidmi. Ano, mám velkou radost, když jsou vztahy mezi námi čisté, prosvícené sluncem dobroty, pokory, tolerance a vzájemného pochopení. Ale jsem už na této zemi nějaký ten pátek (téměř 3800 je těch páteků), abych věděl, jak velice rychle se toto může změnit. A často i změní.

Rok co rok, Nathanieli, v našich končinách přichází pravidelně čas, kdy listy stromů přijmou barvy podzimu. Rok co rok nastává čas, kdy umírají motýli. Ale jak už jsem se zmínil, tento čas však v umírání vlastně skrývá také naději. Vědomí této naděje nám tak nejen pomáhá překlenout čas „dušiček“, kdy si nejen připomínáme své blízké, kteří již překročili práh věčnosti, ale také si uvědomujeme svou konečnost. A tak když přijde onen čas a listy javorů zezlátou, čas, kdy umírají motýli, je to paradoxně také čas skrývajících v sobě zmíněný zárodek naděje. Tento čas nevládných, soumrakových dnů, zasmušilých jiter, plískanic, ale i zářivě barevného listí, je příslibem lepších dnů a znovuzrození.

O hvězdách

Dívám se na nebe. Čisté, bez mráčku, měsíc není vidět, jeho srpek má vystoupit nad obzor až k ránu. Nade mnou jiskří hvězdy. Nevyznám se v nich příliš, ale přece jen rozpoznám některá seskupení: tamhle je Velký vůz, Malý vůz a Polárka, Večernice... Tolik souhvězdí a hvězd!

V Bibli jsou hojné zmínky o hvězdách. V jednom z Žalmů je psáno o Bohu, „kterýž počítá počet hvězd, a každé z nich ze jména povolává“. Je to nepředstavitelné, ale on zná jistě každou hvězdu, i nepatrnou, i viditelnou pouze obřím hvězdářským dalekohledem, i tu, která navždy zůstane skryta lidskému zraku. Neboť on se nedívá z jednoho místa jako my, ale vnímá vsudypřítomně celý vesmír; a tak i naši Země, zcela drobnou oběžnicí naší sluneční soustavy. Ale Bůh zná právě tak počet lidí, ví i o každé jednotlivé lidské duši, světoznámé i úplně neznámé nebo zapomenuté.

V Písmu svatém najdeme i nejedno srovnání hvězd a lidí. „Ti, kteří jiné vyučují, stkví se budou jako blesk oblohy, a kteří k spravedlnosti přivozují mnohé, jako hvězdy na věčné věky,“ stojí psáno u Daniele proroka. Filosof Kant se v obdivu sklání před dvojím: hvězdným nebem nad sebou a mravním zákonem v sobě. Obojí znamená řád: nicméně jsme svědky smutného rozdílu. Na hvězdy nebeské je spolehnutí, hvězdáři mapují pokojně celé prostory vesmíru a mohou vypočítávat pohyby planet v dlouhém čase nazpět i dopředu. Ale my lidé: Ano, je zde onen mravní zákon, do kamene vtesaný Mojžíšem a tak srozumitelně rozvinutý v Ježíšově horském kázání; ale přesto je v nás a kolem nás tolik zmatku. Dějiny jsou ho plny. Proto psal Komenský svůj Labyrint světa.

A tak je třeba pracovat k nápravě; tak, abychom byli pevní na své dráze, abychom nekřížili cesty jiným, aby naše lidská souhvězdí, naše skupenství lásky nebyla porušena nenávistí, zlobou; abychom měli pokoj v srdci i mezi sebou, člověk s lidmi, národ s národy. A pro nás křesťany zajisté, abychom byli jasnými stálicemi na obloze církve. Anebo lepší přirovnání: abychom byli podobní té hvězdě betlémské, která upozorňuje na zrozeného Krista a ukazuje cestu k němu.

Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

2. neděle adventní

Činy Hospodinovy jsou velké, vyhledávané všemi, kdo zálibu v nich našli. (Žalm 111,2)

První čtení: Báruk 5,1-9

Tužby adventní:

1. Abychom vstoupili do společenství s Kristem, který nás nepřichází soudit, ale naopak zachránit, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom všichni byli připraveni na Kristův slavný příchod na konci věků, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, dej, ať se v srdci radujeme z narození tvého Syna. Prosíme tě, učiň si z nás ochotné nástroje jeho milosti! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 1,3-11

Evangelium: Lukáš 3,1-6

Verš k obětování: Žalm 128,1

Verše k požehnání: Matouš 3,3.11

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, děkujeme ti, žeš nás občerstvil duchovním pokrmem a nápojem. Dej, ať v církvi i ve světě žijeme v pravdě, spravedlnosti a lásce tvého Syna, Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 204, 158

Nad Písmem

Natřený beton mu byl šumák

L 3,1-6

Možná už jsme si, sestry a bratři, tak nějak zvykli na přísný tón adventních textů vybízejících k pokání a předpovídajících příchod Spasitele. Možná, že už je to právě jen takový zvyk. Adventní věnec jako ten nejpřesnější (nebo nejpřísnější) chronometr odkrajuje jednu neděli za druhou a my slyšíme stále totéž: číňte pokání, obraťte se, konejte dobré skutky, opusťte staré cesty a dejte se cestou novou. Díky tomu přísnému tónu by se nám mohlo stát, že pro nás advent bude jen jakýmsi nezbytně nutným (případně nudným) obdobím, které je potřeba pouze vydržet a dočkat se tak touženě očekávaných Vánoc.

Jakou podobu ale bude mít naše prožití adventního času, do jisté míry záleží na našem vztahu s Kristem. Vzpomínám si na jednu historku z vojny, kterou jsem v roce 1994 „odkroutil“ u Civilní obrany v Bučovicích. Na útvar pronikla „přísně tajná“ informace o připravované návštěvě jistého generála, o němž kolovaly strašlivé zvěsti. Mnozí důstojníci při vyslovení jeho jména bledli hrůzou... A když se navíc provalilo, že nemá přijet sám, ale bude mít s sebou celý autobus důstojníků z nejvyššího velení, a to prosím pěkně od majora nahoru!, začalo něco neuvěřitelného. Všechno jsme museli umývat a leštit. A taky natírat. Beton, chodníky, plot, zábradlí. Už jsme si mezi sebou dělali srandu, že snad budeme natírat i trávu a stro-

my. Nové cedule a dopravní značky, naše technika vypadala jako nová. A taky sami sebe jsme museli dát, jak se říká, do pucu...

No a pak přišel ten velký den. Celý útvar nastoupil a čekal na nádvoří kasáren na příjezd nejvyššího velitele. Přijel. Ale bez početného doprovodu. Měl s sebou jen fidiče a osobního sekretáře. Vystoupil na tribunu a po vzájemném předepsaném pozdravu nám dal rozchod a šel na prohlídku kasáren. Pak si našel čas i na nás, obyčejné vojáky. Nechtěl, abychom stáli v pozoru, když s námi mluvil, dokonce i žertoval. Natřený beton mu byl šumák stejně jako naleštěné boty. My jsme vlastně čekali někoho úplně jiného! Byl tak lidský. Nekontroloval umytá okna a prach na skříních, ani nechtěl vidět naše palandy. Nechtěl vidět namydlené vojáky, ale fungující armádu. Chtěl se přesvědčit, jestli jsme připraveni...

Advent je čas příprav, ale nejde jen o vnější přípravu. Jan Křtitel volal právě po vnitřní proměně člověka, takové proměně, která bude znát, která ponese ovoce. Adventní věnec

na stole je hezký, shánění vánočních dáreků je součástí toho všeho, ale ne tím nejdůležitějším. Vždyť Kristus přebývá vprostřed nás, my nečekáme jeho nové narození, ale připomínáme si je. Připomínáme si, že v něm máme spásu a naději. Byli jsme pokřtěni, už patříme Kristu. On však může náš život ještě víc obohatit a prohloubit svým darem Ducha svatého, který je jako rosa dávající potřebnou vláhu. Je zdrojem duchovního života. Prosme tedy o Ducha svatého, aby očistil naše nitro a připravil nás na úžasné dobrodružství, kterému se říká život s Bohem. S Bohem laskavým, milujícím a milosrdným. S Bohem natolik lidským, že na sebe vzal lidskou podobu a s ní také naše hříchy. Zасыпává propadliny a jámy mezilidských vztahů i vztahů mezi lidmi a Bohem. Hory a pahorky lidské pýchy a domyšlivosti snižuje, napřimuje pokřivené vidění světa. Cesty k Bohu, které jini prohlašují za obtížné, hrbolaté a nerovné, narovnává a uhlazuje, aby k němu mohl přijít každý člověk. A každý takový pak může vidět jeho spásu.

Vlastimír Haltof

Děkujeme ti, Bože, za spásu, kterou jsi nám dal v Ježíši Kristu.

Děkujeme ti za čas, který nám dáváš k nápravě našich skutků

a k smíření s tebou a s druhými lidmi.

Děkujeme ti za tento adventní čas.

Kež jej prožijeme v míru a pokoji, v blízkosti těch, na nichž nám záleží, a prosíme tě, buď s námi. Amen.

Válka na Itálii

Na počest 100. výročí ukončení bojů v Itálii delegace pražské diecéze CČSH, kterou vedl biskup D. Tonzar, navštívila společně s Československou obcí legionářskou a Ministerstvem obrany ČR místa bojů a poprav legionářů v Itálii. Návštěva proběhla v červnu. S úctou a pokorou jsme se modlili nejen za legionáře, ale i za padlé italské i rakousko-uherské vojáky. Vzpomínali jsme na české vojáky, kteří byli posláni do války v Itálii, kde položili svůj život. Ve městech, ale i v malých obcích jsou na jejich památku postaveny stovky pomníků s tisíci jmény. Při pokládání věnců u pomníků jsme vzpomínali především na odvahu i utrpení 55 popravených a 355 padlých legionářů, kteří se obětovali za vznik svobodné Československé republiky.

„Sluníčko zachází za hory černé,
do zákopů táhnou řady nesmírné,
z jedné strany Alpy, z druhé pada-
jí miny, tak začíná válka na Itálii.“
(začátek písničky českých vojáků
v rakouské armádě)

Itálie byla na počátku I. světové války neutrálním státem, ale po příslibu Anglie a Francie, že po vítězné válce získá Terst, Italské Tyroly až po Brenner, Gradištka, Gorici, Istrii, panství nad Valonou (albánský Vloná – přístav v Albánii), svrchovanost nad Libyí a Dodekanské ostrovy v Egejském moři (Rhodos, Karpathos, Kos, Samos a další), se přidala na stranu Dohody proti Německu a Rakousku-Uhersku.

V říjnu 1917 ofenzivu zahájila rakousko-uherská armáda za pomoci 12. pruské divize, s podporou dělostřelectva a plynového útoku na italské pozice u města Caporetta (dnes Kobarit ve Slovinsku). Italové utrpěli těžkou porážku a v panice rychle ustupovali, až se fronta zastavila u řeky Piavy. Boje na řece Soči si v letech 1915 až 1917 vyžádaly ztráty milionu vojáků. Na rakousko-uherské straně do bojů u Caporetta zasáhl i 35. pěší pluk z Plzně a 21. pěší pluk z Čáslavi. Kvůli zimnímu počasí a posílení fronty o francouzské, anglické a italské divize rakousko-uherská armáda ofenzivu zastavila.

Po dohodě s italskou stranou se od 2. března 1918 začaly v zajateckých táborech tvořit pracovní prapory ze zajatců české a slovenské národnosti, kteří skládali slib věrnosti Československu. Od března do 16. dubna se podařilo tímto způsobem v Itálii vytvořit 7 pracovních praporů o počtu 9 500 československých vojáků (v italských uniformách a bez zbraní), kteří pomáhali budovat italské obranné linie.

Dne 21. dubna 1918 podepsala italská vláda s Československou národní radou smlouvu o zřízení samostatné československé armády. Itálie se tak stala první zemí Dohody, která uznala Československou národní radu v Paříži jako vládu budoucího československého státu. Do konce dubna se podařilo nábořem ze zajateckých táborů a pracovních oddílů postavit čtyři střelecké pluky o počtu 12 000 mužů. V den třetího výročí vstupu Itálie do války (24. května 1915) legionáři skládali v Římě přísahu Československé národní radě a obdrželi od předsedy italské vlády V. E. Orlanda bojovou zástavu. Prapor navrhl český malíř Otakar Brázda a utkaly ho římské ženy. Výšivky vypracovala malířova manželka Amelie a prapor se později stal bojovou zástavou 34. střeleckého pluku „Střelce Jana Čapka“. V září 1918 byl založen ještě 39. československý pluk s čestným názvem „Výzvědný pluk“.

Počátkem roku 1918 využilo Rakousko-Uhersko zhroucení fronty v Rusku a převedlo své jednotky z haličské fronty do Itálie. V červnu začala rakousko-uherská ofenziva, a to hned na třech místech. Útok na Tonalský průsmyk skončil neúspěchem krátce po zahájení. Útok na planině Sedmi obcí zastavili britští a francouzští vojáci jižně od Asiaga a jedním z důvodů bylo také to, že rakousko-uherským dělostřelcům došla munice. Útok na řece Piavě byl zahájen 15. června 1918 a zúčastnily se i pěší pluky z Čech i Moravy. Z počátku útoku měly rakousko-uherské jednotky úspěch a došlo k překročení řeky Piavy a vybudování předmostí na druhém břehu. Později byly rozvodněnou řekou strženy pontonové mosty a jednotky se musely stáhnout do výchozího postavení. Na italské straně byly poprvé nasazeny legionářské pluky československé divize. Při rychlém italském ústupu na některých úsecích fronty bylo rakousko-uherskou armádou na různých místech zajato 55 legionářů, kteří byli buď okamžitě, nebo po rozhodnutí divízních soudů popraveni.

Za neúspěchem této ofenzivy stojí zcela vyčerpaná habsburská monarchie, která měla dobře vycvičené a vyzbrojené vojáky, jež však armáda nedokázala nakrmit, obléknout a zásobit je municí. Jediné, co v armádě skutečně fungovalo, byla poštovní služba. Vojáci se díky dopisům od příbuzných dozvěděli, jaká je hospodářská situace v zázemí. Z novin pak věděli, že na Balkáně francouzské a srbské divize vybojovaly vítězství nad německými a bulharskými vojsky a také, že Bulharsko 29. září kapitulovalo. Dozvěděli se i o jednání Vídně s USA týkající se autonomie v rámci Rakouska. Tyto informace neblaze působily na morálku podvyživených vojáků, a to i proto, že složení armády v roce 1918 bylo mnohonárodnostní: 25 % Němců, 18 % Maďarů, 13 % Čechů, 11 % Chorvatů, 9 % Poláků, 9 % Rusů, 7 % Rumunů, 4 % Slováků, 2 % Slovinců, 1 % Italů a 1 % ostatních. Dne 16. října se císař Karel I. rozhodl zachránit říši, a proto vydal Manifest, ve kterém oznámil, že „Rakousko se má stát, jak tomu chtějí jeho národové, státem spolkovým, v němž každý národní kmen tvoří svůj vlastní státní útvar na území, které obývá“ (týkalo se to pouze Předlitavska). Autonomie Uherska, a tedy ani Slovenska nepřipadala v úvahu. Na Manifest 18. října odpověděl T. G. Masaryk Washingtonskou deklarací.

Uherský parlament si vyložil Manifest po svém a 23. října vyzval své vojáky, aby se vrátili domů bránit celistvost Uherského království. Většina uherských jednotek opustila frontu a vydala se na cestu domů.

Na frontě zůstala pouze 51. honvédská pěší divize složená z Rumunů a sedmihradských Němců. Dne 24. října zahájily na rakouské jednotky, v kterých bojovaly už pouze rakouské, české a zčásti i chorvatské a bosenské pluky, útok italské, francouzské a britské jednotky. V italské armádě také bojovalo více než 19 tisíc československých legionářů. Před drtivou převahou rakouské armády zahájila ústup a 30. října Italové obsadili město Vittorio (na počest vítězství bylo po I. světové válce město přejmenováno na Vittorio Veneto). Dne 3. listopadu 1918 v 15 hodin bylo ve Villa Giusti (blízko města Padova) podepsáno příměří mezi Itálií a Rakouskem i Uherskem. V důsledku pádu rakousko-uherské monarchie musely příměří podepsovat samostatné státy Rakousko a Uhersko. V podmínkách příměří se strany zavazovaly, že do 24 hodin bude zastavena palba. Z nevyjasněných příčin však rakousko-uherské velení nařídilo svým jednotkám zastavit palbu již od 00.00 hodin 3. listopadu. Rakouské jednotky proto přestaly bojovat a zahájily ústup za hranice monarchie. Italové naopak zahájili postup i na dosud klidných úsecích fronty a do 4. listopadu do 15 hodin se jim podařilo zablokovat ústupové cesty a zajmout 356 674 rakouských vojáků. Z těchto vojáků mělo domovskou obec v nově vzniklém ČSR asi 80 tisíc zajatců. Protože císař Karel I. vyvázal své „věrné“ z přísahy již 1. listopadu a dovolil vojákům vstupovat do armád nově vznikajících států, byli z československých dobrovolníků vytvořeny pluky domobranců. Do domobrany (II. československé armády) vstoupilo 60 tisíc českých i slovenských domobranců (i jiných národností), kteří vytvořili 56 samostatných praporů a 22 samostatných rot. Domobranci z Itálie do ČSR odjeli počátkem roku 1919 a zúčastnili se bojů v pohraničí a na Slovensku.

Asi 20 tisíc zajatců, bývalých rakousko-uherských vojáků, především německé a maďarské národnosti, ale i Češi (kteří měli bydliště v nově vzniklé Československé republice), do domobrany nevstoupilo a vrátilo se do nového státu později. Podle rozhodnutí států Dohody byli zajatci v Itálii i ve Francii rozděleni do nových států podle místa bydliště. Velká válka, později nazvaná I. světová, skončila o několik dní později 11. listopadu 1918 v 11 hodin podpisem příměří německé generality ve štábním vagóně vrchního velitele dohodových vojsk, francouzského maršála F. Foché v Compiègne.

Jan Boček

Fotografii k článku najdete na str. 4

Z dopisů našich čtenářů

Mat' plné srdce, nie vrecká

Je veršem písně Normální život slovenské písničkářky Simy Martausové. V této krátké větě můžeme nalézt vše, co potřebujeme nejen v adventu, nýbrž po celý rok. Vždyť je to jednoduché: Mít plné srdce, ne kapsy. Takové je i moje přání. Nemám touhu pěstovat si kapsy peněz, majetkem a rozličnými předměty. Avšak dychtím po srdci naplněném zážitky, setkáními s dobrými lidmi, po utužování osvědčených vztahů, poznávání nových společenství i pozoruhodných míst, kde nepotkám živáčka. Daleko víc mě uspokojí objevení v lesích zapadlého hrádku než honosná nádhera přepychového paláce. A není potřeba jezdit daleko, vždyť mnoho krásných míst máme přímo tady, v nejbližším okolí.

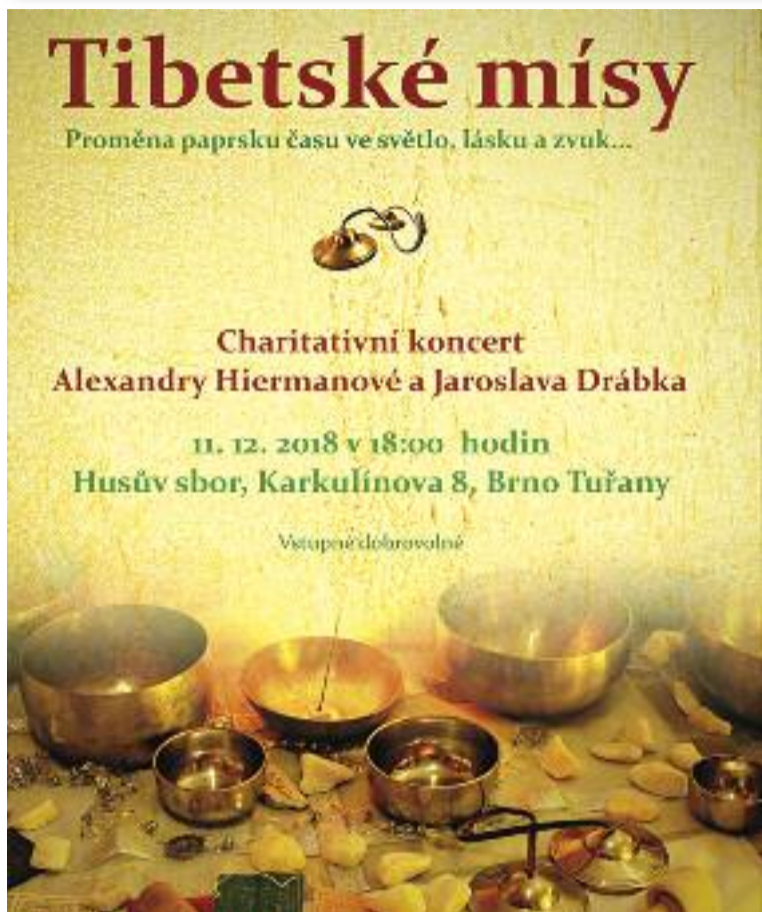
V létě jsme na kolech objeli Brněnskou přehradu. Od hráze kolem Sokoláku a Junácké louky do Veverské Bítýšky, dále přes Mečkov ke kostelíku Nanebevzetí Panny Marie, odkud pochází památný obraz veverské Madony, a na hrad Veverčí. Potom šupem z kopce zpět do Bystrce. Ale myšlenka a naplnění srdce přišly dřív. U Tří křížů jsme zatočili dolů a nebylo to marné odbočení. Nachází se tu kaplička U studýnky. Lidé sem přicházejí pro léčivou vodu, vytékající zpod vodní kaple Panny Marie Pomocnice. Ano, musí se tam dojet pěšky nebo dojet na kole, protože tam nevede zpevněná cesta, ale stojí to za to. Zda je ona voda skutečně léčivá, nemohu tvrdit, avšak rozhodně je lahodná a osvěžující. A na tom duchovním místě se naše unavené tělo občerstvilo a srdce se naplnilo příjemným pocitem.

Takovou kapli se studánkou je rovněž Strachotínka v Hamiltonech u Dědic. Navštívili jsme také katedrály, ovšem tyto malé sakrální stavby jsou s to jim konkurovat. Alespoň co do genia loci. Starověký termín genius loci totiž znamená božstvo ochraňující dané místo. Každá sakrální památka má svého nebeského ochránce. A tento genius loci chrání všechna místa zasvěcená jeho jménu. V elektronickém prostoru koluje mnoho myšlenek. Vybral jsem si jednu větu, která se k této úvaze hodí. V kostelech je dobrá energie, protože tam lidé chodí s dobrými úmysly, kostel je promodlený, stěny a podlahy kostelů vyzařují pozitivní energii, i když je tam zima... **Jiří Vymětalík**

V pražských Dejvicích zasedalo Církevní zastupitelstvo

Církevní zastupitelstvo CČSH se sešlo v sobotu 24. listopadu. Jeho zasedání se konalo v Komenského sále Husova sboru v Praze – Dejvicích a mj. jednalo o následujících záležitostech. Schválilo návrh celocírkevních akcí na příští dva roky i návrh celocírkevních sbírek na rok 2019 (přehled chystaných sbírek na str. 4). Zastupitelé projednali a schválili výsledky hospodaření ústředí církve za rok 2017 a návrh rozpočtu ústředí církve a Institutu evangelizace a pastorační práce na rok 2019, také vzali na vědomí zprávu Husova institutu teologických studií a VOŠ HITS i zprávu Husitské teologické fakulty UK. Církevní zastupitelstvo uvítalo snahu vedení HTF UK o zachování teologických předmětů v přijaté akreditaci oborů sociální a charitativní práce a sociální pedagogika od roku 2019, ale s politováním vzalo na vědomí zákonné podmínky pro regulovanou povolání. Zastupitelé také stanovili doporučenou výši příspěvku člena CČSH v České republice na hospodaření církve pro rok 2019 ve výši 500 korun. **red**

Zprávy

Beseda v Emauzích

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 11. prosince 2018 od 17.30 hodin do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská

49) na adventní besídku s bilancí práce sekce a výhledem do budoucna, neformálním popovídáním, promítáním fotografií z cest a předvánočním pohoštěním. **JNe**

Živý betlém v Ostravě-Svinově

Již potřetí představíme na farní zahradě u Husova sboru v Ostravě-Svinově živý betlém. V pondělí 17. prosince od 17 h budou mít všichni příchozí možnost krátkého oddechu a načerpání sil v předvánočním shonu. S pohledem na prostý výjev si připomeňme původní smysl těchto svátků. Poetické pásmo mluveného slova a hudebních vstupů potěší malé i velké. Vánoční písně a koledy zahraje kapela Svinovjanka. V kostele budou umístěny betlémkové výtvarnice Dagmar Štěpánové a sváteční náladu dokreslí výstava fotografií Antonína Bosáka. **rst**

Snímek k článku na s. 3: Válka na Itálii. Modlitba bratra biskupa D. Tonzara za 15 popravených legionářů, kteří byli zajati v bojích s rakousko-uherskou armádou ve městě Conegliano. Pietního aktu se zúčastnila i velvyslankyně ČR v Římě Hana Hubáčková a starosta města Conegliano.

Vřelá vzpomínka na Montserrat Caballé

Když 6. října tohoto roku byla na nebeské jeviště povolána heroická španělská sopranistka Montserrat Caballé (1933 - 2018), jistě si nejen milovníci unikátního a vokálně jedinečného bel canta připomněli nepřeborný rejstřík uměleckého projevu, jímž se tato skutečná prima donna assoluta zapsala do srdcí i myslí svých obdivovatelů. Vždyť nelze opominout průnik této jinak ryze operní pěvkyně i do sfér tak trochu lehčí múzy, který se v roce 1987 prezentoval ztvárněním skladby „Barcelona“, již nahrála s excentrickým Freddie Mercuryem.

Rád bych připomněl univerzální rozměr pěvecké virtuozity M. Caballé v rámci našich operních večerů, a to formou velkoplošné DVD projekce koncertu, který sopranistka realizovala spolu s fenomenálním španělským tenoristou José Carrerasem v moskevském Velkém divadle (1989). Operní árie, dueta, ovšem i melodicky inspirující italské či španělské písně v podání těchto umělců si společně vyslechneme v interiéru **kutnohorské Střední průmyslové školy**, Masarykova 197, a to v úterý 11. prosince od 18 hodin. **K. Bican**

Celocírkevní sbírky v příštím roce

V roce 2019 se budou v CČSH konat tyto celocírkevní sbírky:

- 1. Sběrka na obnovu areálu rodiště Dr. K. Farského a k výročí CČSH v r. 2020**
8. ledna
12. června
Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 7 + čtyřmístné číslo NO nebo diecéze
- 2. Sběrka na studijní fond Dr. Karla Farského**
Hod Boží velikonoční
17. listopadu
Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 8 + čtyřmístné číslo NO nebo diecéze
- 3. Sběrka na Památník Mistra Jana Husa v Husinci**
6. července - svátek M. Jana Husa
Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 9 + čtyřmístné číslo NO nebo diecéze
- 4. Sběrka na Husitskou diakonii**
26. prosince
Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 10 + čtyřmístné číslo NO nebo diecéze

Sběrka je vykonána při bohoslužbách v uvedený den nebo v nejbližší neděli k uvedenému dni.

Kalendář 2019 z Husova domu

Náboženská obec naší církve České Budějovice - Čtyři Dvory již potřetí vydává nástěnný kalendář. Tentokrát jako jakési retro - je totiž připomínkou kalendáře vydaného před dvaceti lety diakonickým zařízením Domeček. Kalendář obsahuje krásné fotografie stromu - hrubě v průběhu různých ročních období od uměleckého fotografa Jana Voběrky a básně nevidomé evangelické básničky Evy Budzákové. Aktualizované je kalendárium a přidán je rozpis aktivit NO. Kalendář obsahuje i fotografie z domečkovských akcí staré více než dvacet let. Děti zde zachycené žijí dnes své dospělé životy a některé z nich stále potkáváme v prostorách Domečku či Nazaretu. Kalendář je možno objednat k zaslání poštou. Cena včetně poštovného za jeden výtisk je 90 Kč. **(fil)**

Z ekumeny

SPOJENÉ BIBLICKÉ SPOLEČNOSTI A SRC NABÍZEJÍ NOVÉ POHLEDY NA BIBLI V KŘESŤANSKÝCH TRADICÍCH

Spojené biblické společnosti (UBS) a Světová rada církví (SRC) vydaly společnou publikaci nazvanou Tvé slovo je Pravda: Bible v deseti křesťanských tradicích. Kniha je sbírkou esejů teologů a historiků o tom, jak je Bible užívána a chápána v různých tradicích.

Odborníci se v tomto svazku zaměřují na deset proudů historického křesťanství v rámci katolické, protestantské a ortodoxní tradice, přičemž představují osobité cesty, kterými setkání s Bibli – v celé její síle a složitosti – každou z tradic hluboce inspirovalo a formovalo.

Kniha je poslední ze série publikací načasovaných tak, aby jejich vydání proběhlo v době oslav 70. výročí SRC, tedy v období vyznačujícím se intenzivní diskusí a spoluprací mezi různými křesťanskými náboženskými komunitami. SRC a UBS spolupracují s širokým spektrem církví. Sběrka přitom vybízí lidi z celého světa, aby zakusili Písmo nově a pohlédli na Bibli očima jiných tradic. Publikace oživuje dlouhou historii spolupráce mezi SRC a UBS v rozvoji účasti na Písmu coby jednotícím prvku v ekumenických, mezikonfesionálních vztazích. Rev. Dr. Olav Fykse Tveit, generální tajemník SRC, potvrzuje: „Obrovský posun v celosvětové přítomnosti křesťanství vyžaduje, abychom věnovali zvláštní pozornost poselství Bible o sjednocení a její vizi spravedlnosti. Bez ohledu na rozpory a odlišné důrazy v rámci jednotlivých regionů a vyznání se stále zodpovídáme témuž Bohu a týmž evangelijním imperativům. Asi nikdy nebylo biblicky inspirované, angažované následovnictví zahrnující biblickou četbu a modlitbu tak potřebné jako dnes.“ Michael Perreau, generální ředitel UBS, publikaci chválí: „Pevně doufám, že vědcům a předkladatelům, teologům a pastorům, stejně jako všem křesťanům tento zásadní zdroj umožní hlubší a širší porozumění živému odkazu Bible a živoucím tradicím, které nepřetržitě povzbuzuje. Pro biblické společnosti se již stala učebnicí, ke které se obracíme.“

Připravila Kateřina Vítková.
Zdroj: www.oikoumene.org

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

pondělí 10. 12. 2018, 19.00
CANCIONETA PRAGA & piano
Lukáš Jindřich - dirigent
F. SCHUBERT, Ch. GOUNOD, W. A. MOZART, SVĚTOVÉ KOLEDY

pátek 14. 12. 2018, 19.00
ČVUT MIXED CHOIR PRAGUE & soloists
CHAMBER PHILHARMONIE SMÍCHOV
Josef Vondráček - dirigent
Ladislava Vondráčková - varhany
G. F. HÁNDEL, W. A. MOZART, J. J. RYBA, ČESKÉ KOLEDY

sobota 15. 12. 2018, 19.00
ČVUT MIXED CHOIR PRAGUE & soloists
CHAMBER PHILHARMONIE SMÍCHOV
Josef Vondráček - dirigent
Ladislava Vondráčková - varhany
G. F. HÁNDEL, W. A. MOZART, J. J. RYBA, ČESKÉ KOLEDY

neděle 16. 12. 2018, 19.00
Prague Brass Ensemble
Aleš Bárta - varhany
SVĚTOVÉ KOLEDY, J.S.BACH, A. MICHNA, ČESKÉ KOLEDY

Kdo kde vládí?

V Lukášově evangeliu (L 3,1) se dozvíme, kdo přesně panoval na kterém území v době počátku působení Jana Křtitele. Když správně spojíte jména vládců a zemí, získáte tajenku.

1. Tiberius	Abiléna (A)
2. Pontius Pilát	Galilea (Á)
3. Herodes	Římská říše (V)
4. Filip	Judsko (L)
5. Lyzaniás	Iturea a Trachonitida (D)

(Řešení z minulého čísla: A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velkou slávou.)

Jana Krajčířiková

Změna programu vyhrazena.

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Jan Zítka, Mgr. Ervín Kukulczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00
Předplatné: Mgr. J. Wendlíková, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117

